

ΛΟΓΟΙ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΕΠΙ ΕΠΙΔΙΚΑΣΕΩΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Το εφετείο επιδίκασε χρηματική ικανοποίηση και επί τη βάσει της «κοινωνικής οικονομικής κατάστασης των μερών». Ένα από τα (διάδικα) μέρη ήταν και η εναχθείσα ασφαλιστική εταιρία. Το εφετείο δεν προσδιορίζει εάν, για τον προσδιορισμό του ύψους της επιδικασθείσας χρηματικής ικανοποίησης, έλαβε υπ' όψιν του και την κοινωνική και οικονομική κατάσταση της εναγομένης ασφαλιστικής εταιρίας, δεδομένου ότι η μνησθείσα οικονομική κατάσταση της τελευταίας δεν πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν για τον ανωτέρω σκοπό, διότι η ευθύνη της είναι αντικειμενική, ενώ εξάλλου δεν υφίσταται εξ ορισμού κοινωνική κατάστασή της, διότι το μέγεθος αυτό νοείται αποκλειστικώς επί φυσικών προσώπων¹.

2. Το εφετείο, ενώ διαγορεύει ότι έλαβε υπ' όψιν την κοινωνική και οικονομική κατάσταση των (υπόλοιπων) διαδίκων, εν τούτοις δεν διευκρινίζει ακριβώς σε τι συνίσταται η κατάσταση αυτή (ποιά επαγγέλματα ασκούν, ποιά είναι η περιουσιακή κατάστασή τους κ.ο.κ.) (Ελλιπείς αιτιολογίες, ως προς τον υπολογισμό του ποσοστού συνυπαιτότητας του θανόντος. Το ποσοστό αυτό ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης και ειδικότερα στον προσδιορισμό της χρηματικής ικανοποίησης, αφού η υπαιτιότητα του παθόντος πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν από το δικαστήριο, ως προσδιοριστικός παράγων της αιτουμένης χρηματικής ικανοποίησης και επομένως αποτελεί ζήτημα το οποίο ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της προκειμένης δίκης²). (Παράβαση εκ πλαγίου της ΑΚ 932).

3. Το εφετείο, ενώ δέχεται ότι ο θανών μοτοποδηλάτης, ηλικίας ογδόντα τριών (83) ετών κατά τον χρόνο του θανάτου του, είναι συνυπαίτιος του θανάτου του κατά ποσοστό 80%, εν τούτοις επιδικάζει στους ενάγοντες, μέλη της οικογενείας του, χρηματική ικανοποίηση ύψους 13.000 € στη σύζυγό του, 10.000 € σε καθένα από τα τέκνα του και 7.000 € σε καθένα από τους εγγονούς του. Εν όψει των παραδοχών του αυτών, είναι προφανές ότι το εφετείο παραβίασε ευθέως άλλως εκ πλαγίου την (ουσιαστικού δικαίου) διάταξη της ΑΚ 932, επί ζητήματος το οποίο ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, διότι επιδίκασε εσφαλμένως στους αντιδίκους χρηματικές ικανοποιήσεις, μη αναλογούσες αφενός στην πολύ μεγάλη συνυπαιτιότητα του δικαιοπαρόχου τους στον θάνατό του κι αφετέρου στη μεγάλη ηλικία του, κατά τον χρόνο του θανάτου αυτού (Εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, άλλως έλλειψη νομίμου βάσεως)³.

¹ **Ασφαλιστική εταιρία.** Αναίρεται κατ' άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔικ εφετειακή απόφαση, η οποία έλαβε υπ' όψιν της κατά τον προσδιορισμό του ύψους της επιδικαστέας χρηματικής ικανοποίησης, ως προσδιοριστικό στοιχείο αυτής, την περιουσιακή κατάσταση της ασφαλιστικής εταιρίας, διότι η ευθύνη της τελευταίας είναι απλώς εγγυητική, καθώς και τη μη υφισταμένη κοινωνική κατάσταση αυτής, διότι δεν είναι φυσικό πρόσωπο (Η σχετική νομολογία είναι πάγια. Βλ. όλως ενδεικτικώς, την ΑΠ 716/2008 ΕΣυγκΔ 2008/309).

² Πρβλ. ΑΠ 598/2005 ΕΣυγκΔ 2005/486.

³ Ο προσδιορισμός του ποσού του εulόγου χρηματικής ικανοποίησης έχει αφεθεί στην ελεύθερη εκτίμηση του δικαστηρίου της ουσίας, η σχετική κρίση του οποίου δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου ([ΑΠ 60/2008 Α' δημοσίευση ΝΟΜΟΣ. ΑΠ 777/2003 Α' δημοσίευση ΝΟΜΟΣ. ΑΠ 1783/2008 ΕΣυγκΔ 2008/557]).

Αντιθέτως : Σπυριδάκης, Σχόλιο της ΑΠ 770/2005 (ΕπΔικΙδΑσφ 2005/367), σελ. 372-373.

Παραπομπή του ζητήματος στην Ολομέλεια του ΑΠ : Κατά μία άποψη, ο προσδιορισμός του ποσού της εulόγου χρηματικής ικανοποίησης αφέθηκε στην ελεύθερη

εκτίμηση του δικαστηρίου, του οποίου η κρίση επί του ζητήματος αυτού δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο, διότι σχηματίζεται από την εκτίμηση πραγματικών γεγονότων (ΚΠολΔικ 561 § 1), χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να κριθεί εάν υφίσταται στη συγκεκριμένη περίπτωση εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου είτε ευθέως είτε πλαγίως (για έλλειψη νόμιμης βάσης) κατ' άλλη άποψη, η ηθική βλάβη και η χρηματική ικανοποίηση είναι αόριστες νομικές έννοιες, η εξειδίκευση των οποίων υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο. Βάσει των ανωτέρω, προβάλλεται από τον αναιρεσείοντα η αιτίαση εκ της ΚΠολΔικ 559 αριθ. 1 και 19, ότι το Εφετείο παρεβίασε τον ουσιαστικό κανόνα της ΑΚ 932, δι' εσφαλμένης εξειδικεύσεως των αορίστων νομικών εννοιών «ηθική βλάβη» και «χρηματική ικανοποίηση», με αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση να στερείται νόμιμης βάσης, διότι επιδίκασε ως εύλογη, ιδιαιτέρως χαμηλή χρηματική ικανοποίηση **πρόκειται για ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος το οποίο παραπέμπεται στην Ολομέλεια** (ΚΠολΔικ 563 § 2) (ΑΠ 1178/2009 ΕΣυγκΔ 2009/554 και ΕπΔικΙδΑσφ 2009/434).